

Les 170 – Antwoorden

Opdracht 1: Bijbelteksten

כִּי-שָׁמַע אֱלֹהִים אֶל-קוֹל הַנְּעָר בְּאָשֶׁר הוּא-שָׁם ki sháma èlohiem èl-qol hanna'ar ba'ashèr hoe shám
Want God heeft naar de stem van de jongen gehoord waar hij is. Genesis 21:17d.

Zie de uitleg van dr. Piet van Mdden in [Efemeride 1023](#)

וַיִּגְדַּל way^ehie èlohiem èt-hanna'ar, wayigdál

En God was met de jongen, en hij groeide (op). Genesis/Bereshiet 21:20a.

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה פְּנִים אֶל-פְּנִים, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל-רֵעֵהוּ w^edibèr YHWH èl moshèh pániem el-pániem, ka'ashèr y^edaber ish èl-re'ehoe En God spreekt tot Mozes van aangezicht tot aangezicht, zoals-dat een man tot zijn-naaste/metgezel/vriend spreekt. Exodus/Shemot 33:11a.

וַיֹּאמֶר אֵלָיו שָׂאוּל, בֶּן-מִי אַתָּה הַנְּעָר; וַיֹּאמֶר דָּוִד, בֶּן-עֶבֶדְךָ יֵשׁוּי בֵּית הַלְּחָמִי wayomèr eláw shá'uel, bèn-mie attáh hanná'ar, wayomèr dáwid, bèn avdechá yishay bet hallachmie

En-hij-sprak tot-hem Saul, zoon-van-wie [is] deze knaap, en-sprak David, zoon [van] uw-dienaar Isai de Betlehemiet. 1 Samuël 17:58. HSV: *En Saul zei tegen hem: Van wie ben jij een zoon, jongeman? En David zei: Ik ben een zoon van uw dienaar Isai, de Bethlehemiet.*

Opdracht 2: Vervoeg het werkwoord הכיר hikier [hif'il] Kennen (iemand)

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	מְכִיר makier	הִכַּרְתִּי hikartie	אֶכִּיר akier	אֲנִי
Ik (v)	מְכִירָה makiráh	הִכַּרְתִּי hikartie	אֶכִּיר akier	אֲנִי
Jij (m)	מְכִיר makier	הִכַּרְתָּ hikartá	תִּכִּיר takier	אַתָּה
Jij (v)	מְכִירָה makiráh	הִכַּרְתְּ hikart	תִּכִּירִי takirie	אַתְּ
Hij	מְכִיר makier	הִכִּיר hikier	יִכִּיר yakier	הוּא
Zij	מְכִירָה makiráh	הִכִּירָה hikiráh	תִּכִּיר takier	הִיא
Wij (m)	מְכִירִים makiriem	הִכַּרְנוּ hikarnoe	נִכִּיר nakier	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	מְכִירוֹת makirot	הִכַּרְנוּ hikarnoe	נִכִּיר nakier	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	מְכִירִים makiriem	הִכַּרְתֶּם hikartèm	תִּכִּירוּ takiroe	אַתֶּם
Jullie (v)	מְכִירוֹת makirot	הִכַּרְתֶּן hikartèn	תִּכִּירוּ takiroe	אַתֶּן
Zij (m)	מְכִירִים makiriem	הִכִּירוּ hikiroe	יִכִּירוּ yakiroe	הֵם
Zij (v)	מְכִירוֹת makirot	הִכִּירוּ hikiroe	יִכִּירוּ yakiroe	הֵן

Geb. wijs: m: הכיר hakier, v: הכירה hakirie, mv: הכירו hakiroe, infinitief: להכיר ^lhakier

Opdracht 3: Conversatie

Kent u deze man?	הַאֵם אַתָּה מְכִיר אֶת הָאִישׁ הַזֶּה? ha'im attáh makier èt ha'iesh hazèh?
זֶה מֵר אַבְרָהָם	zèh mar avráhám Dit is de heer Abraham
En wie is deze dame?	וּמִי הַגְּבֵרֶת הַזֹּאת? oemie haggèvèrèt hazot?
הִיא שָׂרָה, אִשְׁתׁ אַבְרָהָם	hie sáráh, eshèt avráhám Zij is Sara, [de] vrouw van Abraham
En wie is deze knaap?	וּמִי הַבְּחוּר הַזֶּה? oemie habbáchoer hazèh?
הַיְלָד הַזֶּה הוּא הַבֵּן שְׁלֵהֶם, יִצְחָק	hayèlèd hazèh hoe haben shèláhèm, yitzchaq Die jongen is hun zoon, Izaäk
Heeft hij al een vriendin?	הֲאֵם יֵשׁ לוֹ כָּבֵר חֲבֵרָה? ha'iem yèsh lo kvár chaveráh?
נִחַפֵּשׁ לוֹ אִישָׁה בְּשִׁבְלִי	n ^e chapes isháh bishvilo (of: נִחַפֵּשׁ לוֹ אִישָׁה) We gaan een vrouw voor hem zoeken
Waar wonen zij?	הֵם גָּרִים (שׁוֹכְנִים)? efoh (hechán) hem gáriem (shochniem)?
הֵם שָׁכְנוּ בְּאוֹהֶל עַל הַהָרִים	hem sháchnoe b ^e ohel al hèháriem Zij woonden in een tent op de bergen
Hebben zij veel koeien?	הֲאֵם יֵשׁ לָהֶם הַרְבֵּה פְּרוֹת? ha'iem yèsh láhem harbeh párot?
כן, וְהֵם נוֹסְעִים דֶּרֶךְ הָאָרֶץ	ken, w ^e hem nosiem dèrèch há'árètz Ja, en ze reizen door het land
Wie is die grote man?	מִי הָאִישׁ הַגָּדוֹל הַזֶּה? mie ha'ish haggádol hazèh?
הַעֶבֶד הַטּוֹב בְּיוֹתֵר שֶׁל אַבְרָהָם	zèhoe èli'èzèr, ha'èvèd hattov b ^e yoter shèl avráhám Dat is Eliézer, de beste knecht van Abraham

Les 171 – Hierheen of daarheen

We gaan de woordenschat oppoetsen, of uitbreiden, met woorden die een richting aangeven.

עַל	al (vz)	Op, boven, over, wegens
עָלָה	áláh [pa'al]	Opstijgen; kosten, les 149
מֵעַל (לְ...)	me'al (l ^e ...) (vz)	Boven
מֵעָלָה	ma'láh (bw)	Boven
לְמַעַל	l ^e maláh (bw)	(Naar) boven, omhoog
מִלְמַעַל	mil'maláh (bw)	Van boven
מִטָּה	mattáh (bw)	Beneden
לְמַטָּה	l ^e mattáh (bw)	Naar beneden, omlaag
כָּאן	kán (bw)	Hier, nu (Ook een Israëlsche TV-zender)
הֵנָּה	hennáh (bw)	Hierheen
הֵנָּה וְהֵנָּה	hennáh wáhennáh	Heen en weer
פֹּה	poh (bw)	Hier, hierheen
שָׁם	sham (bw)	Daar
לְשָׁם	l ^e shám (bw)	Daarheen
שָׁמָּה	shámáh (bw)	Daarheen (met richtingsuitgang ה)
מִשָּׁם	mishám (bw)	Daarvandaan
פֹּה וְשָׁם	poh wáshám	Hier en daar

In Genesis 28:14 gaf God een belofte aan Jakob: 'Uw nageslacht zal talrijk zijn als het stof van de aarde en u zult zich uitbreiden naar het westen, het oosten, het noorden en het zuiden.'

De Hebreeuwse woorden, die hier voor de richtingen worden gebruikt zijn יָמָה yámáh, קִדְמָה qedmáh, צָפֹנָה tzáfonáh, נֶגְבָה nègbáh. De A-klank aan het eind van elk woord is een grammaticale uitgang, die een richting aangeeft, zie les 58. Zonder die uitgang zijn de namen van de richtingen yam, qedem, tsafon, negev.

In modern Hebreeuws zeggen we ma'arav, mizrach, tzafon, darom. Hebreeuws blijkt over een aantal synoniemen te beschikken, zie biblesocietyinrael.com/the-four-directions-in-ancient-hebrew/

- Oost: Qedem, Mizrach, Motsa
- West: Yam (de kant van de zee), Ma'arav, Achor (achter je, wanneer je je op de zon richt)
- Zuid: Negev (de kant van de woestijn), Darom, Teman, Yamin
- Noord: Tzafon, Smol

כִּוּוֵּן, כִּוּוֵּן	kiwoen (m)	Richting
צָפוֹן	tzáfon (m)	Noord(en)
צָפוֹנָה	tzáfonáh	Naar het noorden
צָפוֹנִי	tz ^e fonie (bn)	Noordelijk
דָּרוֹם	dárom	Zuid(en)
דְּרוֹמָה	dáromáh	Naar het zuiden
דְּרוֹמִי	dromie (bn)	Zuidelijk
מִזְרָח	mizrách (m)	Oost(en)
מִזְרָחָה	mizrácháh	Naar het oosten
מִזְרָחִי	mizráchie (bn)	Oostelijk, oriëntaals; Joden uit Arabische landen
מַעֲרָב	ma'aráv (m)	West(en)
מַעֲרָבָה	ma'aráváh	Naar het westen
מַעֲרָבִי	ma'arávie (bn)	Westelijk
שְׂמֹאל	smol (m, v)	Links
שְׂמֹאלָה	smo'láh	Naar links
שְׂמֹאלִי	smálie (bn)	Links, onhandig
לְשְׂמֹאל	l ^e smol	Naar links
יְמִין	yámien (m)	Rechts, rechterhand

יְמִינָה	yámináh	Naar rechts
יְמִינִי	y ^e minie (bn)	Rechtse .., rechter ..
קְדִימָה	qádimáh (bw)	Voorwaarts; afgeleid van קָדִים Oosten. Ooit een politieke partij.
נֶשֶׁר	nèshèr (m)	Gier; soms ten onrechte vertaald als Arend. נֶשְׁרִים n ^e sháriem
אֲדִיר	adier (bn; m)	Machtig, geweldig

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord כִּיחַשׁ [pi'el] kichesh Ontkennen, verloochenen. Zie les 35.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	אֲנִי
Ik (v)	מִכַּחֲשֶׁת m ^e kachèshèt	כִּחַשְׁתִּי kichashtie	אֲכַחֵשׁ akachesh	אֲנִי
Jij (m)	אַתָּה
Jij (v)	אַתְּ
Hij	הוא
Zij	היא
Wij (m)	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	אַתֶּם
Jullie (v)	אַתֶּן
Zij (m)	הֵם
Zij (v)	הֵן

Geb. wijs: m:, v:, mv:, inf: לְכַחֵשׁ l^ekachesh

Opdracht 2: Vertaal deze Bijbelteksten. Herkent u waar ze staan?

Zie de werkwoorden נָסַע reizen, vervoeren ([les 58](#)), נָהַג Besturen ([les 60](#)), Vinden ([les 107](#)).
 Belangrijke hulpmiddelen bij het lezen de Hebreeuwse Bijbeltekst zijn www.mechon-mamre.org (Hebreeuws-Engels), studybible.info/IHOT, Interlineair Hebrew Old Testament, met Hebreeuwse en Engelse tekst en Strong-nummers. Dit laatste is een systematische lijst van alle woorden die in de Bijbel voorkomen, met hun herkomst, betekenissen en de teksten waarin ze voorkomen. Zie voor deze opdracht bij studybible.info/strongs/H5265 en studybible.info/strongs/H5090

רָאָה, מִן-הַמְּקוֹם אֲשֶׁר-אַתָּה שָׂם--צִפְנָה וְנִגְבָּה, וְקִדְמָה וְיָמָה.....

 וְיָנִיחַ בְּעֵזוֹ תִּימָן; וְיָסַע קְדָיִם, בְּשָׁמַיִם;.....

Opdracht 3: Vertaal 'Vleugels van de Geest', Kanfe Roe'ach

Beluister het lied, youtu.be/leg5AvyikfA of youtu.be/m3StMrp7d1l of youtu.be/Xkqq2PRfkjo of youtu.be/MDz8EakVP2U als volksdans

Zie [les 107](#), [les 119](#), [woordenlijst 175](#)

Rabbin Abraham Isa'ac Kook schreef krachtige woorden van honger naar God op in zijn boek, 'The Lights of Holiness'. Hij schreef het lied Vleugels van de Geest, waarin hij de mensheid vraagt, zelfs beveelt, op te stijgen, dus verbinding te zoeken met de Schepper.

Rabbijn Kook was de eerste opperrabbin van het moderne Israël en leefde van 1865 tot 1935. Hij was een van de eerste religieuze zionisten, maar ook rechter van een Joodse religieuze rechtbank, dichter en filosoof. Hij diende als rabbijn in Letland en is in 1904, in de begindagen van de Tweede Aliyah, opgestegen' (hij maakte Aliyah, d.w.z. emigreerde) naar Israël.

In het lied 'Vleugels van de Geest' verlangt Kook voor de mensen, ja beveelt hij hen, om op te stijgen - met andere woorden, om verbinding te zoeken met de Schepper. Ten eerste moet de mens weten dat hij met dit vermogen is geschapen, wat Rabbi Kook omschrijft als 'vleugels van de Geest'. [In het

Hebreeuws is het woord voor wind hetzelfde als het woord voor geest, roe'ach]. Wanneer iemand eenmaal erkent en niet ontkent dat hij met dit vermogen is geschapen, kan hij bewust proberen de vleugels van de geest te gebruiken. Dit is een oproep aan de hele mensheid.

Hoewel de tekst in Bijbelse stijl is geschreven, is hij eenvoudig en toegankelijk. De belangrijkste boodschap is om de geest van de mens te verheffen. In 2015 werd het gedicht muzikaal opgenomen als een lied, zeven jaar na de moord op acht leerlingen van Kooks school, de Merkaz Harav Yeshiva in Jeruzalem. Sindsdien is het lied zeer bekend geworden. De mooie melodie, gecomponeerd door Abigail Uziel-Amar, opent het hart en moedigt ons aan om dichterbij God te komen.

בְּן אָדָם, עֲלֵה, לְמַעַלְהָ עֲלֵה

עֲלֵה לְמַעַלְהָ, עֲלֵה בֶן אָדָם

עֲלֵה, לְמַעַלְהָ עֲלֵה

כִּי כַח עוֹ לֶךְ

יֵשׁ לְךָ כְּנָפֵי רוּחַ,

כְּנָפֵי נְשָׁרִים אֲדִירִים.

אֶל תִּכְחַשׁ בָּם

פֶּן יִכְחָשׁוּ לְךָ.

דְּרוֹשׁ אוֹתָם

דְּרוֹשׁ בֶּן אָדָם

וַיִּמְצְאוּ לְךָ מִיד.

Bronnen: biblesocietyinisrael.com/the-four-directions-in-ancient-hebrew/

Zie ook: www.song-circle.com/images/pdf/world-songs/Aleh_Adam_Aleh_275.pdf Gitaargrepen